

Začetek razgovorov Anglije z Nemčijo

London, 16. novembra. o. Posebni odposlanec angleške vlade lord Halifax bo odpotoval nocoj ob 12 v Berlin, kjer bo imel sestanke in razgovore s Hitlerjem ter zunanjim ministrom Neurathom. Po angleškem zatrjevanju se bodo ti razgovori nanašali na protikomunistično zvezo med Italijo, Anglijo in Japonsko, sklenjeno pred kratkim, ker hoče Anglija od Nemčije dobiti resnično in temeljito pojasnilo, kakšni so politični nameni te zveze. Dalje se bodo državniški v Berlinu razgovarjali o nemških namelih glede Avstrije, za katero zahteva Nemčija, naj izvede svobodno ljudsko glasovanje o tem, ali se hoče pridružiti Nemčiji ali ne. Nemčija bo morala angleškemu zastopniku pojasniti tudi svoje stališče glede češkoslovaške, glede katere

Anglija ne misli odnehati. Na vrsto bo prišlo vprašanje kolonij, v katerem je pripravljena Anglija popuščati, če bo Nemčija sprejela njene zahteve glede Srednje Evrope in če se bo pokazala pripravljenost pristopiti k zvezi štirih vellesil in se vrniti v preobnovano Zvezo narodov. Pri tej priliki bodo načeli tudi vprašanje o nemškem in italijanskem posredovanju v Španiji in kaj bosta Nemčija in Italija za svojo vojaško pomoč nacionalistom zahtevali po sklenitvi miru. Po prvotni zamisli bi se hkrati s Halifaxovim obiskom v Berlinu morali začeti tudi razgovori med italijanskim zunanjim ministrom Ciano in angleškim poslanikom Perthom v Rimu. Toda nove ovire so te razgovore preprečile in so jih odložili na čas, ki ga bodo smatrali Angleži za ugodnega. Razmere med Italijo in Anglijo se bo začelo urejati skupno z uranjem španskega vprašanja.

Predsednik angleške vlade Chamberlain je včeraj dejal, da o potovanju lorda Halifaxa v Berlin in o njegovih razgovorih tem ne bo londonska vlada povedala nič uradnega, dokler se Halifax s takim ali takim uspehom ne vrne v London. Angleški uradni krogi odločno zavračajo in proglašajo za smešno vest, ki se je razširila v tujini, da bi bil zunanji minister Eden ponudil svoj odstop zaradi Halifaxovega obiska v Berlinu. Po drugi strani so formalno demantirali trditve nekega angleškega lista, ki je davi objavil, da lord Halifax ne pojde v Berlin.

Vesti 16. novembra

Zakon o varstvu nemške krvi in plemen bode prihodnje dni objavili v Gdansk. Skupino protifašističnih kmetov so včeraj v Rimu obsodili na hujše zaporne kazni. Angleški paviljon na pariški svetovni razstavi bodo zaprli natančno določeni dan in ne bo drugo leto več odprt. Francosko-bolgarsko društvo so ustanovili v Soliji. Za 300 milijonov frankov zlata je parnik »Normandie« prišel včeraj iz Združenih držav v Francijo. Nemške oblasti so izgnale ravnatelja francoske poročevalske agencije »Havas« Paula Ravoux, ki je bil ravnatelj podružnice v Berlinu od leta 1919 dalje. Dožle ga, da je s svojimi poročili iz Nemčije zastrupljal razmerje med Francijo in Nemčijo, zlasti zadnje čase, ko se je začelo nekako zblíževanje. Izgon tega francoskega časnikarja bo vzbudil podoben skandal, kakor ga je pred nedavnim izgon dopisnika »Timesa« Ebotta. Jugoslovansko vojaško odposlanstvo je včeraj obiskalo italijansko konjeniško šolo v Pinerolu pri Turinu. Odposlanstvu so tam razkazali vso šolo, gojenci pa so izvedli nekaj posrečenih vaj na konjih in s hitrimi tanki. Uniforma brazilске integralistične stranke, ki bo edina stranka v državi, in katere osnove so povzete natančno po načelih italijanske fašistovske stranke, bodo zelene srajce. Kaže, da bo sprito naraščanja fašizma na svetu kmalu zmanjkalo barv za srajce. Splošna protestna stavka se bo začela v Tunisu 25. novembra v protest proti nedavnim sklepom vlade, ki hoče zadušiti uporniško gibanje Arabcev v francoski Afriki. Romunska kraljica mati je odpotovala na Dunaj v nadaljnjo zdravljenje. Z Dunaja bo čez čas odšla v kako italijansko višinsko zdravilišče, najbrž v Dolomite. Truplo pokojnega MacDonalda bodo prihodnji ponedeljek izkrcali na Bermudskih otokih, kamor je predsednik hotel iti na počitnice. Od tam ga bo pa križarka »Apollo« prepeljala v London in sicer 25. novembra. Pogrebne svečanosti bodo v westminstrski opatiji. Razstavo italijanske urbanistike, ki kaže nove sisteme v gradnji in urejanju italijanskih mest pod fašizmom, so odprli na Dunaju. Najdražje državno posojilo v zadnjih letih je tisto, ki ga je Francija najela februarja meseca v Angliji, da bi zadržala padec franka. Posojilo je znašalo 40 milijonov funtov ali štiri milijarde frankov. Ker se je zmanjšala vrednost franka, bodo Francozi morali zdaj vrniti 6 milijard frankov...

Kljub vsem posredovalnim poskusom:

Kitajsko-japonska vojna bo še trajala

Tokio, 16. nov. AA. Havas: Predsednik vlade Konoje je izjavil dopisniku Havasa, da ni pričakovati, da bi se sovražnosti kmalu ustavile. To tudi ni odvisno od japonske vlade, ampak od vlade v Nankingu, ki še nič ne kaže pokazati, da bi se hotela ukloniti. Japonska ne zahteva, da se Kitajska uradno priključi k protikomunističnemu bloku. Vendar pa Japonska želi, da se zatre vpliv komunistov na vlado samo in v vladi sami.

homorske konference v Bruslju. Do tedaj pa USA ne misli na nikake sankcije proti Japonski, zlasti ne prepoved uvoza v Japonsko ali pa notranji bojkot japonskega blaga.

Tokio, 16. nov. AA. DNB: V posebnih izdajah poročajo listi, da so Japonci zavzeli mesto Singu, ki je 40 km severno od Sučau. Japonske čete so tudi zavzele Tajsang in Kvisang. Kitajci se umikajo proti Sučauu.

Sanghaj, 16. nov. AA. (DNB) Japonske pomorske enote so danes dopoldne zasedle poslopje glavne pošte v neposredni bližini reke. Sučav. Kasneje so pa Japonci morali poslopje izprazniti.

Romunija bo dobila staro vlado

Bukarešta, 16. nov. AA. Havas: Zdi se, da Tatarscu ni uspel v svoji nalogi, da bi sestavil vlado na razširjeni osnovi. Voditelj radikalne kmečke stranke Vojevod je odklonil, da bi bil skupaj v vladi z liberalnimi disidenti, ti pa so stavili velike zahteve v upravnem in volilnem oziru.

Isti krogi so izjavili snoči, da bo Tatarscu

dobil mandat za sestavo homogene liberalne vlade, ki se ne bo mnogo razlikovala od prejšnje in bo izvedla volitve. Zvečer se je Tatarscu sestel še z Vajdo Vojevodom, da bi z njim dosegel volilni sporazum. Z njegov »romunsko fronto« bi vlada dobila 40% glasov, ki so potrebni zato, da dobi večino vseh mandatov. Če bi Tatarscu sestavil tako vlado, bi imela čisto desničarski značaj.

Vodstvo stranke liberalnih disidentov in pa skupina Vajde Vojevoda sta odbili, da bi vstopili v Tatarscovo vlado. Tatarscu bo danes vrnil mandat in predlagal, da naj se sestavi vlada iz osebnosti bivše vladne večine. Širijo se vesti, da bo danes predsedstvo nacionalne kmečke stranke »Zročilo vodstvo stranke zopet Juriju Maniuju.

Dejstvo, da ni moči nikomur sestaviti nove vlade, kaže, da so politične razmere v Romuniji zelo čudne in da vlada med strankami nepomirljivo nasprotje, kralj bi najrajši imel narodno vlado vseh strank.

Pred pomirjenjem v Palestini?

Jeruzalem, 16. nov. o. Na pobudo angleškega visokega komisarja je bil včeraj v Jeruzalemu sestanek zmernih Arabcev, Judov in angleških oblast. Na sestanku so se razgovarjali, kako bi bilo mogoče doseči v Palestini pomirjenje. Dejstvo, da so se sestanka udeležili zastopniki Arabcev, razlagajo kot znamenje, da bodo Arabci nehali s oboroženim odporom, ki jih ne more privedi nikamor. Prav tako so Judje po svoji osrednji organizaciji javno obsodili nasilja, ki so jih nad Arabci izvajali judovski fašisti, ki jih vodi Zabolinski in ki imajo oborožene organizacije.

Jeruzalem, 16. nov. AA. DNB. Blizu Ake so zopet našli truplo nekega Arabca. Govori se, da

je tam prišlo do bitke med teroristi in vojniki.

Jeruzalem, 16. nov. AA. Havas: Oblasti so izdale izredne ukrepe zaradi večeršnjih dogodkov. V novem židovskem delu mesta Bahavija so razmestili nove močne straže, vsaka po 20 vojakov. Vzdrževati morajo te straže prebivalci tega dela mesta sami. Zaprli so 45 članov judovske fašistične revizionistične stranke in od teh 24 že poslali v koncentracijsko taborišče. Zaprli so tudi njihovega voditelja Zabolinskega.

Jeruzalem, 16. nov. AA. (DNB) Oblasti so zaradi večeršnjih krvavih dogodkov poslale v dva judovska okraja več oddelkov posebnega letalstva. Izdatke zanje bo moralo plačati prebivalstvo samo.

Aretacija najelegantnejše sovjetske dame

Berlin, 16. novembra. o. »Nachtausgabe« poroča, da so v Moskvi zaprli gospo Lunačarsko, vdovo pokojnega sovjetskega komisarja, za vzgojo Gospo Lunačarska je veljala za najelegantnejšo žensko v sovjetski Rusiji in je nastopala kot plesalka v moskovskih gledališčih. Aretirali so jo zaradi dobrih zvez, ki jih je imela z gospo Sokolnikovo, vdovo bivšega sovjetskega poslanika v Londonu, ki je bil pri zadnjem procesu ustreljen Lunačarsko je zaradi njenih zvez s trockisti baje ogradili policiji raziskovalce Schmidt, s katerim je hotela iti v tečajne kraje.

Omejitev prodaje alkohola v Rusiji

Moskva, 16. novembra. o. Z novo uredbo sovjetskega nadzorstvenega urada so zelo omejili prodajo alkoholnih pijač, zlasti v Moskvi. Uredba se nanaša na vse alkoholne pijače, tudi na pivo. Z novo uredbo je bilo zaprlih 52 barov, imenovanih »Amerikanke«, ki so bili v bližini šol. Nadalje je bilo prepovedano vsako prodajanje teh pijač v 34 trgovinah, 29 kavarnah in restavrantih in v 19 čajnicah. Uredba se nanaša tudi na žganje državnega izdelka »vodka«, ka-

Četrta Euwejeva zmaga

Tekmovanje za naslov bodočega šahovskega svetovnega prvaka ali z drugimi besedami, preizkušanje damskega gambita — velemojstra namreč začena vsako partijo pred kraljico — je že precej daleč. Odigrala sta dosedaj že 17 partij, pa je vendar še prezgodaj reči, kdo bo bodoči svetovni prvak. Aljehin ima sicer trenutno precej več možnosti, da zmaga, kajti še vedno ima celi dve točki več, čeprav je zadnjo igro izgubil. Izgubil jo je pa s črnimi figurami. Razliko treh točk je Euwe že v tretje zmanjšal za eno točko. Euwe gre tudi še sedaj, ko je doživel že šest porazov, vseeno v boj z vso svojo dobro voljo, ne samo, da se bori do konca, pač pa, da tudi zmaga in ostane še naprej svetovni prvak ter da s tem prepriča svet, da si je prejšnizkušeno priboril prvo mesto med šahovskimi junaki.

Euweju je Aljehin v 17. igri spet nastavil slovanski ščit. Euwe je svojega nasprotnika tokrat iznenadil z neko novostjo, ki je Aljehinu na debelo kradla čas. Ker ta v stiski ni mogel pravočasno premisliti vseh možnosti, je napravil nekaj napak, ki so se izkazale za usodno, vsaj pri 14. potezi. ko sta tekmeča sklenila za čez noč premirje: Aljehinu najbrž ta igra še ponoči ni dala miru, kajti zjutraj se je že podal takoj v Euweju in mu sporočil, da je nad 17 partij obupal. Euwe je celo točko rad sprejel, saj jo je zaslužil, drugič pa jo tudi zelo rabi. Še dve Aljehinovi takšni noči, pa bosta oba velemojstra čisto enaka — vsak po

Pot francoskega zun. ministra v države MZ

Pariz, 16. nov. AA. Havas: Zunanji minister Yvon Delbos bo odpotoval na svoje potovanje po srednji Evropi iz Pariza dne 2 ali 3. decembra in sicer bo šel najprej v Varšavo. Po sestanku s člani poljske vlade bo šel Delbos v Krakov, kjer se bo zadržal en dan. Iz Poljske bo Delbos odšel v Bukarešto in od tam v Beograd, nazadnje pa v Prago, kjer se bo udeležil slovesnosti ob priliki 20-letnice obstoja češkoslovaške armade. V vsaki izmed prijateljskih držav bo Delbos ostal dva do tri dni. Na poti bo vsega kakih 17 dni in se bo vrnil v Pariz verjetno okoli 19. decembra.

Sodelovanje Bolgarije z Jugoslavijo

Sofija, 16. novembra. m. Tukajšnji dnevnik »Mir« objavlja daljši članek, ki ga je napisal bivši zunanji minister Atanas Burv. Članek nosi naslov: »Pred zgodovinsko odgovornostjo«. Pisee se v njem zavzema za še tesnejše sodelovanje Bolgarije z Jugoslavijo. Poudarja tudi, da je treba ozke stike, do katerih je prišlo po podpisu pogodbe o večnem prijateljstvu, poživiti še s tem, da bi se izkoristili tudi na področju političnega življenja. Vojsko je treba dvigniti nad vse spore in notranje boje, da bi mogla izključno služiti državni varnosti. — Članek ministra Burvova je vzbudil v vsej bolgarski politični javnosti veliko pozornost.

Šest pridobljenih iger bosta imela in vsak enako točko ter možnosti na zmago — enaka pa bosta tudi v obeh kibicov na obeh straneh. Sicer se pa kibici, bližnji in daljni, od sile radi postavljajo na strau tistega, ki vodi, posebno če je to oni, ki je pri prejšnji tekmi imel »le smolo«.

Aljehin ima sedaj le še dve točki več kot Euwe. Njuni dosedajni uspehi stojijo v razmerju 9,5:7,5. Če Aljehin 18. igro kot beli dobi, pa bo na boljšem kot pred včerajšnjim porazom, kajli Euwe bo tem težje izenačil, čim bližji je konec tekme.

Elektrifikacija Savinjske doline

Številni kraji v Savinjski dolini med Braslovčami in Vrtniki se že delj časa potegujejo za elektrifikacijo, ki naj bi jo izvedle banovinske elektrarne. V ta namen so stopili zastopniki prizadetih krajev v dogovore s Kranjskimi deželnimi elektrarnami ter se dogovorili glede višine enkratnega elektrifikacijskega prispevka. V kritje tega prispevka so se obične odločile najeti posojilo pri podružnici Hranilnice Dravske banovine v Celju ter so zato zaprosile dovoljenje od ministrstva financ. Pred kratkim je prišla od ministrstva financ ugodna rešitev te prošnje, tako da ni nobenega zadržka za elektrifikacijo teh krajev. Banovinske elektrarne so tudi že začele graditi štiri v počev prihajajoče transformatorske hišice, ki bodo potrebne za razdelitev električnega toka v teh krajih. V kratkem bodo gradbena dela pri transformatorskih hišicah končana. Nadaljni priključki teh krajev na banovinsko omrežje bodo izvršeni še tekom te zime, tako da bo tudi ta del Savinjske doline prihodnjo pomlad že deležen vseh ugodnosti, ki jih nudi elektrifikacija.

Nov višinski rekord za vodna letala s 500 kg bremena sta dosegla italijanska vojaška pilota Mauro in Stopani, ki sta se včeraj v Trzinu pri Trstu dvignila 10.380 m visoko.

51 vprašanj so stavili na vlado francoski poslanci, povečini iz zunanje politike. Na ta vprašanja bo vlada morala odgovorjati na prvi seji zbornice.

Sovjetska tajna policija ima v Franciji, kakor pišejo desničarski listi 12 podružnic, od tega tri v Parizu, pod pokroviteljstvom sovjetskega poslanstva. Ti oddelki GPU imajo nalogo nadzorovati gibanje vseh vidnejših nasprotnikov boljše vizna, zaviti temu ali onemu vrati, krasti dokumente in podobno.

Kriza romunske vlade še traja ter tudi Tatarscu še ni mogel sestaviti nove vlade na širši podlagi, ki bi bila desničarskega značaja.

Predsednik turške republike Kemal Ataturk je z vso vlado in z generalnim štabom odpotoval v tiste predele države, ki leže proti Sovjetski Rusiji.

Preiskava zaradi zastrupljenih pavov v ZN še ni prinesla nič uspeha in je glavni tajnik ZN Avenol še vedno zelo potrt.

Obvezno cepljenje proti kozam in tifusu bodo uvedli šele zdaj na Holandskem. Do zdaj te obveznosti ni bilo, a so v začetku šolskega leta ugotovili, da nad milijon šolarjev ni cepljenih.

Romunski letalski minister je včeraj obiskal italijanske vojne ladjedelnice v Trzinu pri Trstu.

Splošno popisovanje nezaposlenih so razglašili v Združenih državah za danes. Roosevelt je pozval vse prebivalstvo, naj pri popisovanju pomaga, ker država potrebuje seznamov vseh, ki nimajo dela, da lahko reši to vprašanje.

Vesti o arabskih demonstracijah v španskem Maroku nacionalistični krogi označujejo kot izmišljotino francoskega tiska in pravijo, da je edino v Tetuanu prišlo do malega razgrajanja.

O smrti Mussolinijevega sina Bruna še vedno pišejo pariški levičarski listi, čeprav je bil Bruno Mussolini v nedeljo v Rimu pri raznih športnih prireditvah.

Kongres poljskih krščanskih trgovcev se je končal v Varšavi. Izdali so nekaj vodilnih sklepov, v katerih zahtevajo za nejudovsko trgovstvo v državi javne podpore in to iz gospodarskih, socialnih, narodnih in obrambnih razlogov.

Zaradi nedavnega upora Kurdov v Turčiji so včeraj 12 njihovih voditeljev obsodili na smrt, 5 od njih so že pred razpravo ustrelili in jih potem obsodili. Torej vsekakor nagla pravica...

13. italijanski narodni in evharistični kongres je imel prvo zborovanje v Tripolisu ob navzočnosti ogromne množice vernikov. Kongresu predseduje italijanski vojaški škof Bartolomasi, ki je bil včasih v Trstu. Papežev odposlanec na kongresu je kardinal Dolci.

Predsednik katalonske vlade Companys je včeraj odpotoval iz Bruselja v Pariz, kjer bo ostal nekaj dni, preden se vrne v Barcelono.

Bolgarski kralj Boris je v Parizu sprejel francoskega zunanjega ministra Delbosa in imel z njim dolg razgovor. Opoldne je v bolgarskem paviljonu na razstavi priredil kosilo predsedniku republike Lebrunu.

O angleškem posojilu Italiji, o katerem so zadnje čase listi precej pisali, izjavlja angleška vlada, da ne ve nič o tem in da ni Italija poslala v London nobene ponudbe za tako posojilo.

Hud potres je bil včeraj v sovjetskem Turkestanu. Potres je povzročil veliko škodo pri raznih stavbah.

Nad 25.000 ha polja je poplavlila na Madžarskem reka Sajo sama. Madžarska, zlasti severni del, je zaradi tega povodnji hudo prizadeta.

Italijanska vojna mornarica nadzoruje v smislu nyonskega dogovora vse pomorske poti v Tirenem morju, kos proge iz Genova v Gibraltar, Sicilski preliv, predel ob Jonskih otokih in ob libijskih obali.

Tovarno za izkoriščanje kavnega usodka so začeli graditi v Berlinu in mislijo iz teh ostankov oridolovati razne masčobe ter celulozo.

Zadnji klici s severne meje

Slov. gorice, 11. novembra.

Naj ne bo odveč, če se spet vračamo na našo severno mejo in na razmere, ki vladajo tam. Kljub temu, da gremo že v dvajseto leto, odkar pripadamo Jugoslaviji, se pri nas narodnostni boj ni prav nič obrnil na boljše, pač pa se je v marsikaterem oziru še precej poslabšal. Zdi se, da so naši najsevernejši kraji res popolnoma prepuščeni niti ne samim sebi, pač pa na milost in nemilost nemškemu vplivu.

Prav v zadnjem času se je šele zazdelo, kakor da je prišlo med nami, ki obetujemo ta narodnostni boj na svoji koži, do odločilnega spoznanja, da je res napočil skrajni čas, ko bo treba bolj krepko stisniti in zaviti meč v obrambo vsaj tega, kar nam je po tolikih letih preveč popustljivega boja še ostalo. Treba je že bilo spoznanja, da so bili kraji ob severni meji prav tako slovenski, kakor kje drugod sredi naše domovine in da ti kraji tudi hočejo ostati slovenski ter da jih je toliko bolj treba braniti, ker leže ob meji.

Nemci sami pač dobro vedo, da so napravili že velik korak na našo stran, toda tega ne bodo nikdar priznali, pač pa bodo šli naprej toliko časa, dokler jim bomo mi sami pustili. To njihovo prodiranje in pohod z oroženo silo, pač pa na naše razmere dobro preračunano podtalno delo, ki je toliko bolj nevarno ravno zato, v kolikor je na prvi pogled neopazno.

Apačka dolina je postala takorekoč že kar nekak nemški otok. Nemci so se semkaj naseljevali ves čas tudi po vojni na ta način, da so izkoristili šibki gospodarski položaj našega kmetja, ki mu končno res ni več drugega preostalo, kakor da je za vsako ceno prodal tujo kos za kosom svoje zemlje. Nevarnost pred se večjim ponemčenjem ni v vedno večjem številu Nemcev, ki prihajajo na našo stran, pač pa mnogo bolj v tem, da prehaja naša zemlja v

njihovo last! Mnogo je že krasnih posestev, bogatih vinogradov, na katerih čakamo samo še to, kdaj se bodo na njih posvetili tudi kljukasti križi. Slovenski delavci so postali mnogokje pravi tlačani, po katerih že kar očito bije tuji bič.

V mnogih obmejnih krajih si delimo slovensko zemljo z Nemci že kar na pol. V gornjegrajskem okraju je bilo po osvoboditvi do 25% naše zemlje nemške, danes se je ta odstotek povzela na 44. V Apački kotlini nemštvo že skoro popolnoma prevladuje. Nemci imajo tu svoje šole, posojilnice itd. Naše uradništvu tu zastopajo mnogo bolj kot kje drugod. Kako pa se godi Slovenem na Koroškem, pa je na drugi strani tudi znano!

Primerne narodnostni razmeram so tudi socialne. Imeli smo primere, ko so Nemci plačevali naše delavce po vinogradih po 8 (osem) dinarjev na dan! Ogronem dobiček pri vinu, ki ga prodajajo v Avstriji, kaže pravo sliko, kako tuje bogati na naš račun. Naš kmet prodaja vino kvečjemu (v najboljšem primeru) po 5 din liter, Nemci pa v Avstrijo po 20 (dvajset) din.

Dovolj smo že vpili, da je treba vsaj sedaj, ko je že tako skrajni čas, zavarovati slovenske interese ob naši severni meji. Sami smo preslabil in tudi ne bomo v bodoče nosili krivde za ta narodnostni greh, ki se godi nad Slovenci. Pomoč bo uspešna le, če bo prišla z višjih odločilnih mest. Brezpogojno pa je v prvi vrsti potrebno, da se s primernimi krediti, namenjenimi našemu kmetu, prepreči, da bi se v bodoče prehajala slovenska posestva v tuje roke. Davčna uprava naj tudi za precejšen lok zavrti davčni vijak nazaj, če ne bo vsako, še tako dobrohotno prizadevanje po rešitvi naših severnih krajev, ostalo brezuspešno. Če bo šlo tako naprej, ne bomo imeli več niti pravice, da bi se pritoževali nad vedno večjim priseljevanjem Nemcev k nam, saj jim zemljo sami prodajamo!

Delo banovinskega turističnega odseka

Ljubljana, 16. nov.

Banovinski turistični svet je bil ustanovljen, kakor znano, z banovo naredbo dne 24. nov. 1936. Člani tega sveta, ki je posvetovalni organ kraljeve banke uprave, so predstavniki vseh vodilnih turističnih organizacij in drugih korporacij, raznih ustanov, zdravilišč, večjih turističnih občin in posameznih oblastev. Dočim zboruje plenum banovinskega turističnega sveta najmanj enkrat na leto, ima poslovni odbor svoje seje še zimo skoraj vsak mesec. Tako sejo, tretjo od ustanovitve, je imel poslovni odbor v četrtek, 11. t. m. Predsedoval ji je načelnik trgovinskega oddelka ban. uprave dr. Ratej, prisostvovali pa so ji poleg večine rednih članov (ravnatelj Loos — Putnik, Maribor, predsednik Zveze gostilniških združenj Majcen, predsednik Jugoslovanske zimske-sportne zveze dr. Pavlin, predsednik mestnega turističnega odbora v Ljubljani konservator dr. Stele, magistratni direktor Subie in ravnatelj dr. Žižek) tudi nekateri drugi povabljeni iz tujko-prometnih krogov (inž. Omar Miklau za Zvezo kopališč, dr. Ante Šarič za zdravilišče Slatina Radenci in Anton Vovk za zdraviliško komisijo na Bledu). Banske upravo so zastopali posamezni referenti trgovinskega, upravnega in tehničnega oddelka (Badiura, inž. Bevc, dr. Premrov, Sottler, dr. Straj), direktorji drž. žel. v Ljubljani svetnik dr. Jeglič, pošto direkto pa viš. kontrolor Cerer. Po referentu za turizem dr. Cabasu je bila zastopana tudi kralj. banka uprava v Zagrebu, ker se je pokazal živ stik pri reševanju skupnih težej obel

Maribor je podal račun o svojem delu

Maribor, 15. nov.

Slovensko pevsko društvo »Maribor« je imelo te dni svoj redni letni občni zbor. Zaradi službene zadržanega predsednika, župana dr. Juvana, ga je vodil podpredsednik, katehet Avgust Šparl. Poročila, ki so jih podali aginji društveni funkciji, so pokazala sliko izredno živahnega delovanja, katerega je društvo v preteklem poslovnem letu razvijalo. Uvedlo je za svoje člane pevsko šolo, ki je zelo dobro vplivala na kvaliteto zbora. Vrste članstva so se lepo pomnožile ter šteje zbor sedaj 90 pevcev in pevki. V pretekli sezoni je razvijal zbor visoko aktivnost. Najlepše je uspel Gregorčičev večer, katerega je priredil v veliki unijonski dvorani. Poleg tega je priredil še več društvenih nastopov ter je sodeloval pri vseh večjih pevskih prireditvah v Mariboru in na Štajerskem. Za prihodnjo sezono si je zadal veliko nalogo. Prirediti namerava velik oratorijski koncert, v poletnem času pa pevski festival štajerskih pevskih zborov v proslavo 20-letnice osvoboditve. Občni zbor se je zaključil z volitvami, pri katerih je bil izvoljen v celoti dosedajni odbor z županom dr. Juvanom kot predsednikom.

Koncert Godbenega društva poštinih nameščencev v Celju

V soboto zvečer je priredilo Godbeno društvo poštinih nameščencev v Celju pod pokroviteljstvom novega upravnika celjske pošte gosp. Savellija koncert, ki je prav dobro uspel. Koncerta se je udeležil tudi mestni župan g. Alojzij Mihelič; številno občinstvo, ki je napolnilo veliko dvorano Narodnega doma, pa je dalo vidnega izraza priznanju tamburaškemu zboru. — Tamburaški zbor, ki šteje 32 stalnih članov, oz. članic, zasluži izredno pohvalo, saj je zelo discipliniran in na oni višini, ki ga mora imeti tako društvo, ki hoče doseči zadovoljive uspehe. Da je tamburaški zbor na taki višini, je zasluga neutrdujivega dirigenta g. Cepuša, ki se res vnema za društvo. Njegova zasluga je, da se je tekom enega leta društvo tako sijajno izveščalo in da je sposobno nadomestiti vsako drugo godbeno društvo. Zeleti je, da bi tudi javnost, oziroma vse korporacije in društva, ki prireajo kakšne predstave ali prireditve v Celju, upoštevale in podpirale društvo in ga povabile k sodelovanju pri evetuelnih, premirnih predstavah. Želimo pa tudi, da bi društvo še samo priredilo več takih prireditev v Celju.

Celjske novice

Nikar ne pozabite, da se danes zvečer ob pol 8 v mestnem gledališču vprizori Strindbergova drama »Gospodična Julija«, v kateri bo s svojim nastopom nam že znani g. Ivan Levar proslavil pet in dvajsetletni jubilej svojega umetniškega dela. Opozorjamo vse Celjane, da nikar ne zamudite izredne slovesnosti ter izkažite g. jubilaru svoje priznanje z obilnim obiskom predstave. Vstopnice se dobe v predprodaji v Sloimskovi tiskovni zadruzi. Predstava je za abonma.

sosednjih banovinskih turističnih svetov savske in dravske banovine za zelo umesten in potreben.

Na seji so se zaključile že dne 11. sept. t. l. načrte razprave, naker so se obravnavale te-le pereče zadeve: vprašanje določitve turističnih krajev in večjih mest po čl. 1. odnosno 5. ministrske uredbe o strokovni izobrazbi in napitnini pomožnega osebja v gostinskih obratih, o pravilniku za krajevne občine turistične odredbe ter o uspehu letošnje poletne tujsko-prometne sezone. S samostojnimi referati je bila osvetljena zadeva tujsko-prometnih tečajev, v zvezi s tem vprašanje splošne vzgoje prebivalstva za turizem, dalje izredno važno vprašanje tujsko-prometne propagande (nezadostna denarna sredstva; ustvaritev reprezentativne informacijske pisarne v Ljubljani in strokovnega tečaja za izobrazbo uradnikov za informatore v turističnih birojih, izpopolnitev učnih predmetov na naših gostinskih strokovnih nadaljevalnih šolah; propagandno gradivo: filmi, slike, diapozitivi, razglednice, propagandne publikacije).

Končno so se prelesale aktualne potrebe za novo turistično sezono, pri čemer so bile ugotovljene zlasti te-le potrebe: nujno povečanje proračunskih sredstev za pospeševanje turizma, organizatorno povečanje in izpopolnitev aparata kraljeve banke uprave za pospeševanje turizma; s podurkom je treba zahtevati, da se izboljšajo obstoječe prilike v železniškem prometu, v pošti in telefonski službi, predvsem pa, da se ceste dravske banovine ne samo bolje vzdržujejo, marveč po načrtu čim prej izgradijo in modernizirajo.

Slikarska razstava v okviru I. mariborskega umetnostnega tedna

Priprave za slikarsko razstavo I. Mariborskega umetnostnega tedna, ki ga priredi Mariborski umetniški klub, so v polnem teku. Razstava bo slovesno odprta v nedeljo, dne 21. novembra ob 11 dopoldne, in sicer kot uvod v teden, ki je zamišljen kot prvi večji pregled umetniškega stvarjanja in hotenja ob naši severni meji.

Razstavili bodo naši priznani slikarji: Franc Golob, Zoran Mušič, Albert Sirk, Ivan Kos, Karl Jirak ter mojster miniaturne plastike Vladimir Stoviček. Mariborski publiki se bo predstavil kot reprezentant mlade generacije zlasti Franc Golob, absolutni zagrebški Umetniške akademije. Kot talent ga je odkril že mladi konservator dr. Fr. Stele in prihaja Golob prav za prav iz področja umetnostne obrti. Svoja grafična dela je razstavil že v Celju, izkazal pa se je tudi v tehniki freske. Tu je nadalje Zoran Mušič, ki ga moramo prištevati že med vodilne slikarje mlajše generacije. Albert Sirk, ki z barvnimi opeva lepoto morja, bo prav tako zastopan na tej razstavi. Svoja novejša dela bosta nadalje pokazala mariborska slikarja Ivan Kos in Karel Jirak, ki sta v zadnjih letih pokazala silno umetniško rast, kar velja še posebej za Jiraka, ki nas je dostojno reprezentiral na razstavi jugoslovanske umetnosti v Rimu. Vladimir Stoviček bo z novimi deli svoje nenadkriljive fine plastike dostojno zastopal naše kiparstvo.

Brez vzroka zabodel prodajalca cvetic

Kranj, 15. novembra.

Martinova nedelja je privabila v gostilne večje število ljudi. To priliko je hotel izkoristiti 30 letni prodajalec cvetic Mio Kirimič iz Ljubljane, ki je hodil iz gostilne v gostilno in ponujal nagelje. Med Jahačev gostilno in trgovino Rant je ponudil cvetlice tudi guči fantov, v odgovor pa je zagrabil za roke Jože B. iz Hotemoj in jih raztresel v blato. Kirimič je podlo dejanje razburilo in se je pritoževal zoper divjaško početje. Napadalec ga je udaril po obrazu in končno izvlekel še nož in ga zabodel v vrat. Poškodovanca so spravili v gostilno in poklicali stražnika, ki je spravil poškodovanega v pisarno stražnice, napadalec pa je zapel v ječo. K poškodovanemu, ki je močno krvavel, so poklicali zdravnika g. dr. Bežica, ki mu je obvezal rano.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 16. nov. m. Davi je prispel v Belgrad ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ki bo v zadevah dravske banovine posredoval pri več ministrih.

Belgrad, 16. nov. m. V Belgrad so se pripeljali zagrebški nadškof koadjutor dr. Stepinac, splitski škof dr. Bonelčić in križevski grško-katoliški škof dr. Njardy. V smislu sklepa zadnje škofijske konference v Zagrebu bodo posredovali pri pristojnih ministrih. Danes dopoldne jih je sprejel minister dr. Miha Krek.

Filmi

»Ljubezen na begu« (Kino Union). Komedijo bi mirne duše imenovali pustolovsko špijonsko časniskarsko ljubavno zgodbo, kratka tipična ameriška zmes. V tem je že obseženo jedro in igra, vsebina in zgodba. Ne enega ne drugega ni v večji meri, pač pa množica za lase privlečenih situacij, kopica ameriških dvotipov, ki se z duhovitostjo niso srečali, dočim igra Clara Gable in Joan Crawford za dobro reklamo, ki je potrebna, da film vsaj k prvim predstavam vleče. Spretno je obdelana edinole špijonska afera in morda še lov ameriških časniskarjev za senzacijami. Nujnostne povezanosti in utemeljenosti dogodkov pa pregosto manjka.

Gornja Radgona le dobi žel. postajo!

Že od prevrata dalje se bori Gornja Radgona za železniško postajno poslopje. Državno mejo tvori namreč Mura in tako je ostala postaja na levi strani Mure v avstrijski Radgoni, dočim imamo v Gornji Radgoni vseh 19 let le leseno, zasilno barako!

Bilo je že nešteto potov, komisij, intervencij toda vse zaman. Letos pa je občinski odbor ponovno pokrenil akcijo za postavitve postajnega poslopja. Po zaslugi slovenskih ministrov je prometni minister v resnici dovolil kredit v znesku 600.000 din za novo postajno poslopje in skladišče.

Komisija si je sedaj ogledala prostor in upamo, da bodo predela tako napredovala, da bo početkom januarja prihodnjega leta razpisana oddaja gradbenih del. Istčasno z graditvijo postaje se bo uredila in razširila tudi dovozna cesta na postajo in bo napravljen prepotrebni trotoar.

Kakšen naj bo boj proti komunizmu?

Predavanje v okviru katoliških akademskih društev Danica, Zarja, Savica

Ljubljana, 16. novembra.

Snoči je v beli dvorani Uniona predaval prof. Kocbek pod okriljem katoliških akademskih društev Danica, Zarja, Savica o zanimivem vprašanju, kakšen naj bo boj proti komunizmu. Dvorana je bila nabito polna akademske mladine, ki jo je privabilo poslušati predavatelja predvsem zanimanje, kako bo pred široko javnostjo zajel to kočljivo vprašanje. Predavanja so se udeležili tudi vseučiliški profesorji dr. Ehrlich, dr. Fabjan, dr. Gosar, dr. Korošec in veliko število katoliških kulturnih delavcev, bogoslovcev in akademikov.

Kaj je antikomunizem

Predavatelj je v kratkem in zgoščenem predavanju prikazal današnji način boja proti komunizmu in naglasil, da opazimo danes v političnem svetu zanimivo parolo, ki skuša ves boj proti komunizmu strniti v geslo tako imenovanega *antikomunizma*. To geslo boja proti komunizmu pa je pokazalo vso idejno praznino. Današnje evropske množice so zašle v temno igro, voditeljem pa se je posrežilo idejnega nasprotnika spremeniti v življenjskega nasprotnika. Ako hočemo pravilno reševati problem, kako naj se borimo proti komunistični nevarnosti, je potrebno predvsem, da prej dobro poznamo komunizem in šele potem govorimo o njem. Danes se navadno smatra komunistična materialistična ideologija kot nekaj epikureizem, ki mu je namen samo uživanje materialnih dobrin. Mnogo ljudi ustvarja o tem med kristjani po svoje prirojene pojme o bistvu komunizma. Ustvarja se nekaj tip kristjana, ki ne ve, kaj početi s svojo krivdo, ki odlaga odgovornost za razne nedostatke v današnji družbi na drugega in to na skupnega krščanskega sovražnika.

Danes je ves svet razdeljen v dve fronti, pripravlja se celo križarska vojna proti komunizmu. Če globlje pogledamo, kdo ima največ interesa pri tem, pa vidimo, da je to kapitalizem, ki se boji za svoje dividende. Z geslom antikomunizma se ustvarja masna psihoza boja za nadoblast. Po letu 1922 je leta 1933 sledila Italiji Nemčija. Ta boj proti komunizmu pa je malo uspešen, ker ne more postaviti nobene nadvednosti in ker ne rešuje zadeve s kvaliteto, ampak z zmago sile proti sili. Ustvarjajo se celo diplomatski pakti velesil, katerih politika je v bistvu brezidejna. Militaristični antikomunizem veže oč kristjanom, celo takim, ki so gledali rešitev družbe gospodarsko. Ustvarja se mnenje, da se je mogoče ubraniti pred komunistično nevarnostjo samo z vojno. Takšna strategija antikomunizma bo privedla do katastrofe, ker je tudi danes osnova bodoče vojne samo gospodarska kriza, za vojno pa iščejo moralno pretežo. *Fašizem se trudi, da bi postavil krščanske množice v jarke proti komunizmu*. Res, da govorimo tudi o krščanskih interesih, toda vprašanje je, kaj se pod tem razume.

Nesreča pri graditvi mostu čez Kokro

Kranj, 16. novembra.

Včeraj okrog 2. popoldne se je pripetila pri graditvi mostu čez Kokro žudna nesreča. Posestnik Janec Krš s Klanca pri Kranju je namreč pripeljal po levi strani Kokre na vozu Salonit plošče za gradnjo novega mostu. Ko je pripeljal blizu novega mostu, se je zemlja močno ugreznila. Zato je pripregel v voz še par konj. Konji so nato res potegnili voz proti mostu. Naenkrat se je zemlja vdrila, voz je zadržal navzdol in k sreči obvisel na drevesu. Še preden so konji zdrknili za vozom. Ako ne bi bilo tam drevesa, bi padli konji z vozom vred v globlino 35 m in bi se bili gotovo vsi ubili. Iz voza so popadle plošče in je okrog 5000 dinarjev škoda.

Sejem v Radgoni

V ponedeljek 15. nov. je bil v Gornji Radgoni velik živinski in kramarski sejem. Najbolj živahno je bilo na kramarskem sejmišču na Sp. Grisu, ki je bil nabito poln. Sejem so trgovci zalozili z ogromno množico raznovrstnega blaga, predvsem z potrebščinami za zimo. Opazila pa se je precejšnja razlika v primeri s sejmi prejšnjih let tudi v tem, da so prejšnja leta prihajali na sejem kupovat tudi kmetje iz širše okolice. Vse to kaže, da kmetu še vedno primanjkuje denarja, da bi si lahko oskrbel zase in za družino vsaj najpotrebnejšega za zimo.

Precej živahno je bilo na živinskem sejmišču. Prignanih je bilo 100 govedi in 138 konj, skupaj 238 glav živine. Cene goveje živine: voli I. vrste 5-5,50 din, II. in III. vrste 4,50-5 din; krave 3-4 din, telice 4-4,50 din.

Resnice krščanstva

Temeljne resnice krščanstva pa so dejstva, ne teorije in ideologije. Ta dejstva so: Kristus in propoved ljubezni; dejstvo tla, ki se je razodelo že pred Kristusom, dejstvo propadanja in izgubljanja, v čemer je dialektika krščanstva, nato pa krščanska filozofija in metafizika. Vsi ti temelji pripadajo življenjski zgodovini smeri, ki razpenja človeka na križišču časa. V današnjem človeku vidimo naraščanje neke dramatičnosti, ko se pojavlja težnja, naj bi bil vsak kristjan drugi Kristus. Gre za rešitev celotnega človeka. Zato je današnji kristjan proti sedanjemu redu in za nov boljši red. Osnove tega reda so zapisane v evangelijih, v delih očakov in verskih predstavnikov. V zgodovini so kristjani mnogokrat odrekli, zaradi česar obstoji neka zgodovinska krivda kristjanov. Prav iz tega pa bomo tudi razumeli, da je komunizem postal po naravni poti učinkovita polemika na krivdo kristjanov, samo da je komunizem svoj zakon preoblikovanja postavil tudi za vsebinski zakon.

Kje je zlo?

Iz tega sledi, da današnjega nereda ni kriv kristjanski nauk, ampak človek. Zlo tiči v človeku. Krščanska zapoved o ljubezni ni istovetna z nobena ideologijo, teorijo, idealizmom, individualizmom itd., ampak je krščanstvo ljubezenska resničnost, ki ne more biti antikomunistična, ali idejno odbojno gibanje, ker je idejni antikomunizem samo skušnjava in preteza. Zato pa je potrebno v resnici, da grede kristjani preko ovir: ker je komunizem z veliko življenjsko gesto odgrnil velik življenjski prostor z ideologijo o primetu snovi in na njem organiziral problem človeka, je dolžnost kristjanov, da se novemu človeku približajo in ga poplenijo. V boj je treba iti s krščanskim heroizmom ob upoštevanju evangeljskih postav. Smernice boja pa so: krščansko življenje vsakega posameznika, razločevanje krščanskega sveta od raznih ideologij, odvrčanje od komunistične zmote, ustvarjanje nove družbe.

To so bila predavateljeva izvajanja, ki so seveda izraz njegovega osebnega mišljenja in prepričanja, in mu zanje prepuščamo odgovornost.

O predavateljevih izvajanjih se je razvila med akademsko mladino zanimiva debata, ki se je tičkala v veliki meri vprašanja, kakšna sredstva naj se uporabijo v boju proti komunizmu, ali sredstvo ljubezni in svobode, ali orožje. Pri tem so se nekateri, tako prof. Gosar, prof. dr. Fabjan, dr. Tong Vodnik izrekli z anacelo dela po evangelijih in izjavili, da so predavateljeva izvajanja povsem sprejemljiva, saj gre za osnove krščanstva kot je ljubezen, ki je edino trajno sredstvo v boju, druga sredstva so pa le trenutna in političnega značaja. Po nad dveurni debati je predsednik zaključil večer.

KINO UNION

Danes ob 21.15 uri premiera priznanega filma francoske umetnosti

La bandéra (Zastava)

Film obravnava življenje vojaka tajske legije v Maroku, ki najde svojo ljubezen v vročerni domačini, katero predstavlja priz. fran. umetnica ANNA BELLA

Iz Konjic in okolice

Prea regulacijska dela na Dravinji med Sp. Zrečami in Radano vasio so sedaj končana. Regulacija, ki jo je tukaj banska uprava na tako lep način izvršila, poneni pravi blagoslov za obdravnjska polja, ki so jih hudourniki tolikokrat opustošili in napravili v nekaj letih za več sto tisoč dinarjev škodo kmetom. Zelo lep je pogled na izvršeno delo. Spomladi drugega leta se bo pa uravnavanje toka Dravinje nadaljevalo med železniškim mostom in Tičevim mlinom.

Pregled gradbene sezone. Letošnje leto je bilo z ozirom na gradbe pri nas precej pomembno ter se nam zdi važno, da sedaj ob zaključku omenimo gradbeno gibanje. Na robu trga je bilo zgotovljenih pet stanovanjskih hiš, ki bodo služile deloma obratstvu. Najlepše, enonadstropno je postavil krojaški mojster g. Filej, ki s ponosom lahko trdi, da je najlepša v Slov. Konjicah. Dela je vodil gradbeni mojster g. Korošec Martin iz Šmartnega ob Paki. Tudi gg. Pirmovar in Polenek sta precej prispevala s postavitvijo hiš k razširjenju našega kraja. Ako bo šlo tako naprej, smemo upati, da bo čez nekaj let tvoril Prekrat s trgovsko celoto. Kolodvor se bo kmalu znašel med poslopji. Prepričani smo, da bo drugo leto beležilo še lepše uspehe.

Okolica pa je letos nekoliko zaostajala. Nanovo

sta zgradila stanovanjsko poslopje le g. Golob in Perovec južno od trga in Kavčič iz Zreč v Sp. Zrečah. Razveseljivo pa je dejstvo, da je bilo sezidanih v okolici mnogo gospodarskih poslopj in gnojničnih jam; iz tega lahko posnemamo resnični napredek kmetijstva in gospodarstva sploh. Sicer pa tudi po sosednih krajih v tem oziru ni bilo večjega napredka.

Za kmetke gozdove. Gozd je bil našemu kmetu pomoč iz stiske, ko je vse drugo odpovedalo. Dandanes, ko ni povsod še vse zadovoljivo, je spet gozd tisti, ki nudi vir dohodka. Opazja se pa čim dalje, da zelene in sive lise — smrekovi in bukovi gozdovi izginjajo. Treba bo polagoma zasajati, da ne postanejo naši kraji drugi Kras. Kmetje sami ne morejo zasajati, ker nimajo sredstev, narava sama pa je prepočasna v primeri s sekanjem. Zato naj bi priskočila na pomoč oblast.

Velika beda se obeta letošnjo zimo ljudem na Pohorju. Spomladi je sneg in deževje oviralo setev in drugo delo; ravno tako poleti. Pšenice in rži so pridelali komaj za seme. Le malo jim je preostalo za kruh. Krompir — kmetov kruh, pa je slabo obrodil in ga je veliko segnilo. Najhuje je pri Sv. Jakobu v Resniku, kjer ljudje tako slabe letine še ne pomnijo ter se silno boje lakote.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Po stanju danes ob 7 zj.

Kraj	Barometer sto stanje	Temperatura v °C	Relativna vlažnost	Veter (smer, jakost)	Pada- vine
Ljubljana	766.7	-3.5	49	93	0
Maribor	—	—	—	—	—
Zagreb	763.7	2.0	6.0	80	10
Belgrad	763.2	0.0	—	95	10
Sarajevo	762.8	-2.0	—	95	10
Skoplje	760.4	0.0	9.0	85	10
Split	758.1	8.0	11.0	95	10
Kumbar	751.3	7.0	15.0	90	10
Rab	760.4	6.0	10.0	70	10

Pripomba. Vremenska poročila ob Belgradu naprej se uenajo na prejšnji dan.

Vremenska napoved: Megleno, čez dan večina jasno vreme.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večerja do danes: Večera dopoldne je bilo do 10.15 popolnoma oblačno, okrog 11.20 se je skoraj popolnoma zjasnilo. Ob 12.40 se je zopet nekoliko pooblačilo, ali za kratek čas, popoldne, zvečer in ponoči pa je bilo jasno. Proti jutru je nastopila precej gosta megla; temperatura je močno padla.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, torek, 16. novembra: Otmar.

Sreda, 17. novembra: Gregor.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Mariljni trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10 in mr. Bohinec del., Rimska cesta 31.

SLOGA

Samo še danes in jutri!

»Ramona«

Prekrasna ljubavna epopeja. Film v naravnih barvah. — Nemški dialogi.

MATICA

Epohalno filmsko delo iz zgodovine človeštva

VESTI ČLOVEŠTVA - Emile Zola

Paul Muni

UNION

Ob 16. in 19.15 uri zadnjičkrat duboviti film v nemškem jeziku s Joan Crawford in Clark Gable

Ljubezen na begu

Ob 21.15 uri premiera priznanega filma francoske umetnosti

La Bandéra (Zastava)

Film obravnava življenje vojske tajske legije v Maroku, ki najde svojo ljubezen v vročinski domovini, katero predstavlja priznana francoska umetnica ANNABELLA.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Seja za božično obdarovanje siromakov. V sredo 17. novembra 1937 ob 5 popoldne bo v mestni sejni dvorani seja zastopnikov karitativnih organizacij in mestne občine. Na dnevnem redu je pregled oseb, ki naj bodo deležne obdarovanja. Zato naj zastopniki organizacij prinese s seboj sezname svojih obdarovancev.

Ob 75 letnici smrti izumitelja Josefa Resslera leta 1932 je ljubljanska sekcija Zdrženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov na eni svojih sej sprejela sklep, da postavi temu velikemu možu, ki je živel in ustvarjal na tleh naše ožje domovine, primeren spomenik. Letos 10. oktobra je poteklo 80 let od njegove smrti. Po petih letih izpolnjuje Zdrženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija ljubljanska to častno nalogo in mu dne 21. novembra 1937 ob pol 11 dopoldne odkrije spomenik pred tehniško fakulteto univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani ob Aškerčevi cesti.

Razvoj ljubljane in njena bodočnost. Predavanje g. inž. arh. Fr. Tomažiča v sredo, 17. 11. ob 30. uri v mali dvorani Filharmonične dvorane (kino Matien).

Vodstvo v razstavi Javne in Jurja Subina bo v sredo, 17. novembra; Začetek točno ob treh popoldne v Narodni galeriji. Vodi msgr. V. Steska.

Francišanska proselca v Ljubljani prirediti v torek, dne 16. t. m. ob 8. uri v francišanski dvorani skopitno predavanje »Potovanje na svetovno razstavo v Parizu«. Predaval bo g. Vinko Zor.

Predavanje Prirodopisnega društva. V torek, dne 16. t. m. predava g. dr. Ljudevit Kušcer o zidarstvih in arhitekturi v živalstvu. Predavanje se vrši v predavalnici Mineraloškega inštituta na univerzi ob 18.15.

Rezervni častniki. Vabimo rezervne častnike: pehotne, artilerijske, konjeniške in inženjerske poročnike, ki žele obiskovati vojsko tečaj za pripravo h kaplanskemu izpitu, da se zglasijo v torek, dne 16. novembra ob 18. do 19. v društveni sobi pododpora Zdrženja rezervnih častnikov v Ljubljani, Kongresni trg 1-11. — Uprava.

Na 7. rednem občnem zboru SKAD »Zarje« je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Planinšek France, stud. med.; podpredsednik Steska Branko, stud. jur.; tajnik Senčar Aleksander, stud. phil.; arhivar Makovec Viktor, stud. jur.; gospodar Šafer France, cand. jur.; Revizorji: Ostere Stanko, cand. iur.; Cigan Jože, cand. iur.; Feguš Miha, cand. iur.; Razsodišče: Berkac Jože, cand. iur.; Kovacic Rudol, cand. tehn.; Bihl Martin, stud. iur.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20.

Torek, 16. novembra: Zaprti. (Gostovanje v Celju.)

Sreda, 17. novembra: Firma. Red Sreda. Četrtek, 18. novembra: Julij Cezar. Red Četrtek.

Petek, 19. novembra: ob 15. uri Pesem s ceste. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah od 14 din navzdol.

Sobota, 20. novembra: Simkovi. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.

Kot ljudska predstava po najnižjih cenah se v pripravi v petek ob 15. uri Schurekova igra »Pecem s cestec«, katero poživljajo različni slagerji. Dejanje je posebno pristranskega in poleg tega zavajnega značaja.

Opera. — Začetek ob 20.

Torek, 16. novembra: Madame Butterfly. Izven. Gostovanje g. Zlate Gjungenac. Znižane cene od 30 din navzdol.

Sreda, 17. novembra: Sevilljski brivec. Red A. Četrtek, 18. novembra: Linda di Chamounix. Red B.

Petek, 19. novembra: Zaprti. (Generalka.)

Sobota, 20. novembra: Gorenjski slavci. Slavnostna predstava v proslavo 100 letnice rojstva skladatelja Antona Foersterja. — Izven.

Pred zimskošportno sezono

Mojstrana, 14. novembra.

Tisoči smučarjev komaj čakajo na prvi pravi sneg, ko se bo po našem zimskošportnem svetu zopet začelo veselo smučarsko življenje. Prvi poizkus zimskošportne »akcije« je bil že zadnji nedeljo, ko je bil gorenjski vlak prvič v letošnji sezoni že precej zaseden s smučarji. Videli smo tudi koristno novost: v garnituri je bilo nekaj smučarskih vagonov, v katerih se morejo smučke malo bolje spraviti, kakor v ostalih vagonih, kjer je nevarnost, da vsak hip pod težo smučke zažvenketa kaka šipa, ali kjer je ravno kak kapricast potnik najbolj v nevarnosti, da mu na častljivo čelo kapne mokra vsebina s smučke. Ti vagoni obratujejo sedaj tudi ob delavnikih.

Dobra sezona?

O dobri sezoni nas prepričujejo posebno lovci, češ da ima divjačina zelo gosto dlako. To naj bi bil znak za ostro zimo, torej za dobro zimskošportno sezono. Pod dobro zimskošportno sezono pričakujemo predvsem obilo dobrega, za smuko sposobnega snega. Druga okolnost, ki daje vremenskim strokovnjakom povod k zadrževanju o dobri predstoječi sezoni je sneg, ki je pred nedavnim zapadel. Lansko leto smo dobili prvi sneg že 5. oktobra in je bila zima enostavno — zanič. Letos je zapadel prvi sneg dober mesec pozneje, kar naj bi bil zopet znak, da bo letošnja zimskošportna sezona v primeri z lansko znatno boljša. Naj bo že s prerokovanji tako ali tako; mi vedno raje verjamemo ugodnim vestem in zato upamo tudi na ugodno zimo.

Glede sedanjega snega so posebno podeželjski »strokovnjaki« različnega mnenja. Splošno se čuje, da bo ta sneg še skopnel, češ da zemlja ni bila zmrla in da se na taki podlagi sneg ne more obdržati. Najbrž imajo prav, toda zelo se nam zdi, da za višje kraje to ne bo držalo. Težko si je misliti n. pr. za Kranjsko goro ali Rateče, da bi tam sneg, ki ga je že res precej, pred zimo še skopnel. Vse kaže, da je v teh krajih zimskošportna sezona že začeta.

Napredovanje ali nazadovanje smučarstva

Smučanje se je pri nas razvijalo s pravcaro rekordno hitrostjo, vsak kar se tiče števila smučarjev in smučark. Vsaka sezona je vrgla v naš zimskošportni svet nove tisoče navdušenih zimskih športnikov, ki so tako rekoč preplavili ves naš zimskošportni svet, pa naj bo to na Pohorju, na Gorenjskem ali pa po ravninskih seliščih. Že tedaj so nekateri resni opazovalci zatrjevali,

Iz športne krošnje

Iz belgrajskih športnih kritik o Ljubljani posnemamo, da je moštvo ljubljane pokazalo v nedeljski tekmi z BSK-om izredno poštvovalnost. Ljubljana je 25 minut nudila tako močan odpor, da BSK ni mogel uspeti. Ko je ljubljana popustila le za trenutek, je dobila pet golov, toda tedaj je tudi dejala »dovolje«. Ljubljana je izpremenila povsem način igre in dosegla tri lepe gole. Vtrajnost, ki so jo pokazali igralci ljubljane, ni v letošnjem prvenstvu pokazal noben klub. »Politika« piše: Ne verjamemo, da je kje še kako moštvo, ki bi doseglo to, kar je ljubljana, ko je BSK-u sredi Belgrada tedaj, ko je vodil s 5:0, zabila tri gole. Najboljši igralci so bili branilca Hassl in Bertonec, srednji krilec Vovk (Pupo) in napadalec Lah, Tičar in Slapar. Golman Pogačnik je nekajkrat izredno interveniral, toda napravil je en avtogol in enkrat zgrešil. — »Vreme« pravi, da je ljubljana v drugem polčasu dosegla s svojo nepriznanim poštvovalnostjo, da ni bila samo enakovredna, ampak celo ves polčas zelo nevarna nasprotnik. Med igralci omenja ožjo obrambo Pogačnika, Hassla in Bertonec, krilca Vovka in obe krili Tičarja in Janežiča.

Redni občni zbor Jug. nog. zveze bo 12. decembra 1937 ob 8 zjutraj v Belgradu. Redni občni zbori JNZ so bili vsako leto izredno burni in napeti. Tudi letošnji občni zbor se bo vršil pod istimi okolnostmi kot lanski: na eni strani imamo vladačo strujo BSK s svojimi pristaši, na drugi strani pa je zagrebška nogometna podveza s Splitom. Med vsemi ostalimi zadevami bodo prišli na tapeto tudi veliki davki, ki jih je treba plačevati od športnih prireditev, neuspehi naše nogometne reprezentance in povišanje števila ligaških klubov. V zadnjem času se namreč mnogo govori, da naj se poveča število ligaških klubov od 10 na 12.

O Owensovem rekordu na 100 m, ki ga je postavil pred 18 meseci s časom 10.2, bo razpravljala te dni na svoji redni skupščini ameriška lakoatletska zveza. Črncec Owens je postavil čas 10.2 že pri olimpijskih igrah v Berlinu, toda tedaj je tekel z vetrom v hrbet. Čas pa, ki ga je dosegel kak mesec prej, pa je bil postavljen v čisto rednih okolnostih. Poleg tega rekorda bodo razpravljali še o 136 novih rekordih, ki so bili postavljeni v letošnjem letu. Letošnja sezona je bila v tem pogledu slabša kot lanska, kajti tedaj je prišlo na zeleno mizo kar 188 novih rekordov.

Za evropsko plavalno prvenstvo, ki bo v dneh od 6. do 13. avgusta 1938 v Londonu v wembleyski športni palači, je sestavljen tale častni odbor: Predsednik Anglež lord Aberdare, člani so pa grof Baillet-Latour (Belgija), danski princ Aksel, lord Burghley (Anglija), baron Schimmelsen (Holandska), Edström (Švedska), baron Bonaccosa (Italija) in Tschammer-Osten (Nemčija). Evropskega prvenstva se bo udeležila tudi Jugoslavija.

Nova pridobitev Nabavljalne zadruge drž. nameščencev

Maribor, 15. nov.

Nabavljalna zadruga drž. nameščencev v Mariboru je najzornjeje organizirana in poslujoča ustanova v naši državi. V svojih vrstah je organizirala skoraj dve tretjini drž. uslužbencev na področju bivše mariborske oblasti. Sedaj pripravljajo Nabavljalna zadruga novo pridobitev, in sicer kupuje Meljski dvor, nekdanjo komendo nemškega vitezkega reda, ki je bil nazadnje lastništvo stavbenika Glaserja, pa ga je nedavno kupila na dražbi Mestna hranilnica. Obstaja iz dvorca in posestva, ki se razteza na Meljskem hribu. Pogajanja za nakup posestva in dvorca so že skoraj zaključena ter bo pogodba kmalu podpisana. Nabavljalna zadruga namerava v dvorec in obsežnih gospodarskih poslopih urediti skladišče za drva in premog. Sedaj mora zadruga plačevati za svoja skladišča visoko najemnino. Posestvo pa bo zadruga razparcelirala kot stavbišča za stanovanjske hiše, ki jih namerava zgraditi pokojninski sklad nameščencev zadruge.

da je ta prevelika naglica malo sumljiva. Smejali smo se — kajti nam je bilo to napredovanje samo dokaz, da je smučanje res eden od najbolj zdravih športov. Hkrati pa so smučke imenito hribovsko prometno sredstvo. Nismo pa se tedaj brigali za to, da se poleg čistega športnega in turističnega smučanja razvija pri nas v ogromni meri tako zvano »modno« smučanje. Ker pa je vsaka moda samo začasna, se niso zmotili oni, ki so ob rekordnem naraščanju smučanja pretrkovali tudi rekordersko nazadovanje. In res: vse kaže, da smo pri nas v smučanju vrhunec že dosegli in ga tudi že preživeli. Vse bližje smo času, ko bodo na zimskošportnih terenih ostali le pravi športniki in planinci. S hotelskega stališča se bo takrat morda govorilo o neki »zimskošportni krizi«, športnemu pojmovanju smučanja pa izostanek modnih smučarjev in smučark ne bo škodoval.

Tudi v klubih se na zunaj kaže neko nezanimanje, pomanjkanje delavcev itd. Mogli bi govoriti celo o nekakem nazadovanju tudi v športnem pogledu. V resnici pa to ni nobeno nazadovanje, marveč pravi napredek. Ne smemo namreč pozabiti, da je tudi v klube in celo v njih odbore v dobi »modnega smučanja« zašlo precej ljudi, ki jim je bilo smučanje in vse, kar je s tem v zvezi, le — moda. Ko pa je moda popustila in se njih osebna komoditeta začela obračati v druge smeri izživljanja, je res zmanjkalo v klubih nekaj ljudi in morda celo nekaj delavcev. Klubom radi tega ni treba biti žal, ker so s tem samo razčistili svoje vrste. V klubih pa bo ostalo res samo to, kar je spada.

Slovenija ali Bosna?

Tudi do tega problema smo prišli. Prvič menda tedaj, ko je bivši predsednik jugoslovanske zimskošportne zveze g. dr. Drago Marušić ob priliki znanih sarajevskih prireditelj izjavil, da ima Bosna vse pogoje, da postane smučarski center Jugoslavije. Do tedaj smo mislili, da o smučarskem centru Jugoslavije sploh ne more biti dvoma, ker smo smatrali prav vsi za ta center pač našo Slovenijo. Ko pa so »Sarajlijci« po zletnih dneh začeli vedno bolj verjeti, da se bo dal morda Sloveniji ta primat vzeti in prenesti v Bosno, je postalo vprašanje resnejše. To tem bolj, ker opazimo, da tudi merodajni uradni krogi tej najnovjši sarajevski veri ne nasprotujejo, temveč iščejo celo možnosti, kako bi jo podprli, utrdili in uresničili. Dvakrat resno pa postane vprašanje, če upoštevamo, da se hoče sedaj v drugih pokrajinah z javno pomočjo postaviti razne domove in doseči stanje, kakršnega je v Sloveniji že davno dosegla zasebna društvena delavnost.

Razpis

Občina Leskovec pri Krškem, okraj Krško razpisuje pragmatično mesto občinskega tajnika. Šolska izobrazba: 8 razredov srednje ali nje enake strokovne šole z zaključnim izpitom.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbenih (Služb. list kralj. banke uprave dravske hanovine z dne 29. julija 1936, št. 477/61) je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Občina Leskovec pri Krškem, dne 15. novembra 1937, št. 4715/37.

Lovska odlikovanja v Berlinu

Na mednarodni lovski razstavi v Berlinu so bile v petek razdeljene nagrade, ki so jih sprejeli: častno Hitlerjevo odlikovanje Lovsko društvo Švedske (za najboljšo slikarsko zbirko); nagrado min. predsednika Göringa Poljska (za najboljšo pokrajinsko razstavo). Nadaljnje Göringove nagrade so sprejele Anglija, Romunija in Madžarska. Jugoslaviji je bila priznana državna nagrada. Med posamezniki je od jugoslovancev imenovan grof Demidov, ki je dobil prvo nagrado za najboljšo ekotično zbirko rogovja.

Vložišče na ljubljanskem magistratu se preseli

Ljubljana, 16. novembra.

Starinsko magistratno poslopje, kjer so nastanjeni nekateri mestni uradi, prizadeva strankam s svojimi labirintskimi hodniki in stopnicami precej pregleda. Največ imajo stranke opravka z vložiščem, ki so ga doslej često iskale po vsem magistratu. Z današnjim dnem se preseli magistratno vložišče iz II. nadstropja v prizemlje in bo uradovalo takoj pri vходу na magistrat (Mestni trg h. št. 27). Za stranke bo ta sprememba gotovo zelo ugodna.

Ureditev hudournikov v Srbiji

Belgrad, 15. nov. AA. Ministrstvo za gozdove in rudnike je organiziralo posebno službo za ureditev hudournikov. S to organizacijo je storilo mnogo za ureditev hudournikov. Posebno si je prizadevalo, da pospeši delo za ureditev hudournikov in kolikor se da, prepreči nadaljnja škoda. Doslej že urejeni hudourniki niso povzročali nobene škode več na cestah in železnicah in tudi promet zaradi njih ni bil prekinjen. Posebno važna je ureditev hudournikov v goratih krajih. Tudi pristojni činitelji so temu vprašanju posvetili veliko pozornost. V letošnjem proračunu izdatkov so dovoljeni izdatni zneski, podobne zneske je določilo tudi ministrstvo za gozdove in rudnike in gradbeno ministrstvo. Zaradi še boljšega dela so lani v ministrstvu za gozdove in rudnike ustanovili koordinacijski odbor iz zastopnikov prometnega in gradbenega ministrstva ter iz zastopnikov ministrstva za gozdove in rudnike. Vrh tega je odbor odpotoval v najbolj prizadete kraje in si podrobno ogledal državne ceste, železniške proge, polja in naselbine, kjer so hudourniki in poplave delale veliko škodo. Ogledal si je grdeliško sotesko, vranjsko kotlino, vardarsko dolino od Skoplja do Djevdjelije, kačaniško in ibarsko sotesko ter ostale kraje in hudournike, ki povzročajo veliko škodo. Na podlagi tega svojega pregleda smatra odbor, da je treba najprvo urediti hudournike ob pritokih južne Morave in kačaniške soteske. Po mnenju odbora je potrebno sodelovanje vseh tehničnih oddelkov, ki prihajajo v poštev. Vsi državni organi in javne ustanove naj mu izročijo svoje podatke o potrebi ureditve vodnih tokov v bližnjih dolinah.

Finančno ministrstvo je izdalo odlok, da lahko vse domače prizadete osebe in trdke vplačajo svoje obveznosti do italijanskih upnikov glede varovanja in pozavarovanja do zneska 5 milij. lir na novi italijanski kliring.

Od tu in tam

Dnevne mezde delavstvu v državnih prometnih ustanovah se bodo povišale začenši s 1. novembrom. Povišanje mezd je razdeljeno različno po stroki in po krajevnih razmerah ter znaša ponekod po 10%. Povišek na mezdah znaša skupaj 22 milijonov dinarjev. Prometno ministrstvo objavlja, da je s tem povišanjem v danih razmerah izpraznilo vse finančne možnosti ter je bilo povišanje v tej višini edino mogoče.

Sodba proti tiholapski družbi Aleksander Bodi in Lidija Bodi ter tovarišem je bila večeraj izrečena pred belgaiskim sodiščem. Lidija Bodi je dobila eno leto strogega zapora, enako trgovec Ivan Nečajev, policijski agent Ivan Erer pa osem mesecev strogega zapora. Sodisce se je za izrek kazni oprlo na izpovedi bivšega španskega poslanika na našem dvoru grofa de Torijosa, ki je dal Bodiju svojo diplomatsko firmo na razpolago, da je mogel v našo državo tiholapiti brez carine dragocene perzijske preproge. Te preproge pa je razpečeval trgovec in sorodnik Lidije Bodi Ivan Nečajev. Obsojenci, kakor tudi državni tožilec, niso bili zadovoljni z razsodbo ter so se obljube pritožili.

V nenavadno pustolovščino se je spustil Črnogorec Radovan Samardžić. Pred štirimi meseci so na našem parniku »Rozina Topić«, ki je plul iz Gruza proti Rotterdamu, opazili slepega potnika, ki je povedal svoje ime: Radovan Samardžić. Kapitan ga je pridržal na ladji in ga odpeljal spet v Jugoslavijo, da ga izroči našim oblastem. Samardžiću bi se s tem prekržili vsi načrti, čemur pa se je hotel izogniti s skokom v morje, ko je ladja plula že blizu Gibraltarja. Toda mornarji so skakalca opazili in ga pravočasno potegnili spet na ladjo. Že nekaj ur za tem je slepi potnik ponovno poskušal na isti način z begom. Tudi to pot ni šlo. V tretje pa je šlo. Samardžić je skočil v morje nekako 20 morskih milj od obale španskega Maroka. Mornarji so ga spet iskali, vendar se jim je izgubil izpred oči. Po brezuspešnem iskanju je kapitan zapovedal odpluti dalje. Priprani so bili vsi, da je Samardžića požrla kaka morska žival. Povsem slučajno pa se je uganila razvoljela. Ko je v Gruzi zaplul italijanski tovorni parnik »Scorfanac«, je njegov poveljnik pripovedoval, kako je v bližini Orana srečal sredi morja majhen splav, na katerem je ležal človek. Rešili so ga in ugotovili v njem Samardžića. Mornarji so iztržadnega brodomorca najprej nasitili, nato pa odpeljali v Gibraltar. Ker Angleži niso hoteli prevzeti tujca, ga je Italijan zapeljal k Francovim oblastnikom v Las Palmas na Majorei. Ko se je italijanski parnik pred kratkim ponovno pojavil v Las Palmasu, je na ladjo stopil neki Francov vojak. V njem so mornarji prepoznali Črnogorec Samardžića. Črnogorec je pripovedoval, da mu gre kar dobro, saj prejema dnevno po 15 pezeta.

V blagajno sodišča v Glini je bilo pred dvema dnevnoma vložnima. Vlomilec, ki se je svojega posla lotil z znano pripravo »svinjskega nogo«, je odnesel šest jurjev. Preiskava ni mogla najti nobene sledi za vlomilec, pač pa kaže vse, da je na delu specialist, ki se nalašč loteva le sodnijskih blagajin, ker je bilo nekaj dni prej vložnima tudi v blagajno sodišča v Virginostu. Poleg tega je zanimiva tudi okoliščina, da se v Glini, kakor tudi v Virginostu nahajata poleg sodišča orožniški postaji.

Tiholapstvo z madžarskim tobakom še vedno cvete v Medmuru ob madžarski meji. Ko so finančarji v Čakovcu zasledili, da se mesarski pomočnik Ivan Murkovič bavi s tiholapstvom, so ponoči naredili zasedo ob njegovi hiši. Kmalu jo je na kolesu prijel Murkovič z dvema zavojema. Čim pa je opazil finančarje, je odvrgl zavoj in pobegnil v noč. V zavojih je bilo 40 kg tobaka. Ko so pa finančarji še dalje čakali ob hiši, je padel v past še neki pekovski pomočnik, ki je prinesel prav tako 40 kg tobaka. Druga dva prijeli, prvi jo je pa najbrž popihal preko meje.

Vse ladje, kar jih naročajo paroplovne družbe v inozemstvu, naj se odslej izdelujejo doma. V splitski ladjedelnici. Spomenico s tako zahtevo so poslali delavci v splitski ladjedelnici, ki jih je okrog 800. Delavcem preti zaradi pomanjkanja dela odpust, kajti za ladjama, ki so ju pred dnevi porinili v morje, ni prišlo še nobeno novo naročilo. Če ne bo dela, bo moralo na cesto vse delavstvo razen nekaj desetih strokovnjakov. Zahteva delavstva je vsekakor upravičena in utemeljena, ker niso redki primeri, da paroplovne družbe kupujejo ladje v inozemstvu.

Po vsej Bosni še vedno na gosto sneži. Padla je tudi temperatura na 7 stop. pod ničlo. Okrog Sarajeva in na bližnjih višinah je padlo že preko pol metra snega. Obilica snega je povzročila, da so vse bosanske reke močno narasle in preplavile nižje ležeče obrečne predele. Zlasti je mnogo škodo povzročila reka Bosna. — Lonsko polje, kjer ob vsaki večji količini padavin voda preplavi kotlino, je danes spet pod vodo. Reke in rečice so se razile, da je pod vodo preko 100.000 juter plodne zemlje. Med hišami v vaseh ter med posameznimi vasmi se mora promet vršiti le s čolni. Povrh vsega tega se pa še boje, da bo še huje, če se dvigne tudi Sava ter s tem ne samo prepreči otekanje vode, temveč pritiska z novimi masami vode. Reka Lonja, po kateri se polje imenuje, se je dvignila za 3 in pol m nad normalo.

Avtomobil je ukradel neznanec izpred hiše belgrajskemu stavbeniku in znanemu športniku Gojku Todiču. Todič se je pripeljal pred hišo svojega prijatelja in pozabil vzeti s seboj ključ avtomobila, ko je vstopil v hišo. Ko se je pa čez eno uro vrnil, ni bilo avtomobila nikjer. Šele pozno ponoči so policaji našli avtomobil v nekem jarku v okolici ves razbit. Očitno se je avtomobil lotil šofiranja nevešč človek in se z njim prekučnil. V Belgradu je to prvi primer, da so se tatovi začeli lotevati tudi avtomobilov.

Belgrajska Delavska zbornica je večeraj izglasovala svoj proračun, ki znaša 1.760.000 dinarjev. Obenem je bila na naslov ministra za socialno politiko in narodno zdravje poslana resolucija, v kateri Delavska zbornica prosi, da se čim prej razpišejo volitve v zbornico, kajti mandati zborničnih delegatov so potekli že pred enim letom. Prav tako prosijo ministra, naj naroči oblastem, da bodo v primeru stavk delavstvu rajši pomagale kakor pa stale ob strani.

Finančni minister je izdal odlok, da sme Narodna banka od klirinskih lir, ki jih je odkupila na račun finančnega ministrstva, neposredno ali pa preko pooblaščenih ustanov prodajati potnikom ali tujcem po tečaju, ki bo enak tečaju italijanske lire v novem klirinskem prometu z Italijo, tako da ostane v vsem ostalem v veljavi odlok finančnega ministrstva z dne 21. oktobra lanskega leta. Tako se torej izpremeni tudi tečaj, ki bo zdaj znašal 228.88 din za 100 lir.

50 letnica smrti Franca Levstika

nas spominja, da je bil Levstik kot književni, kritični in politični veleum najčistejše utelešenje boja za slovensko narodno samobitnost in za politično obliko te samobitnosti, za »zdrženo« Slovenijo. V tem nam je bil Levstik vzor in nam mora še biti s svojo brezobzirno zahtevo po resnici in čistosti vsega javnega življenja.

Zlate ribice pomirjajo živce

Neki londonski zdravnik, ki uživa precej slovesa ne samo v Londonu, pač pa je o njem glas šel tudi drugam po svetu, je prišel do čudne ugotovitve, da zlate ribice od sile blagodejno vplivajo na človeške živce. Pred nekaj tedni so v neki tamkajšnji bolniški sobi postavili bazen, v katerem plava vse polno zlatih ribic. To so napravili nalašč zaradi tega, da bi mogli opazovati, kakšen vpliv imajo zlate ribice na bolnike. Uspeh tega raziskovanja je bil nad vse presenetljiv. Vse tako kaže, da te male zlate ribice morejo v mnogo izdatnejši meri pomirjati bolnikove živce, kakor kakršnokoli drugo sredstvo. Nervozni bolniki, ki prej niso niti malo mislili na kaj drugega, kakor na svojo bolezen, so postali od sile mirni, ko so dan za dnem zaposleni od ljubkih ribicah. Kar pozabili so na to, da so res bolni. Zaradi teh uspehov, ki se jih niti sam omenjeni zdravnik ni nadejal v tolikšni meri, so na Angleškem sklenili, da postavijo takšne bazene z zlatimi ribicami tudi po drugih bolnišnicah, posebno pa mislijo, da bi se obneslo v otroških bolnišnicah. Kaj vse človeku pride prav!

Klub ponesrečenih samomorov

je ustanovil v Varšavi neki Grabowski, ki se je samo nekako čudežno rešil smrti na vrvi, na kateri je že visel.

Nihče ne more razumeti človeka, kateremu se je ponesrečil samomor, tako dobro kot tisti, ki se mu je to že samemu pripetilo. Nihče ne more z njim pravilno sočustvovati, zato predlagam, da se vsi taki nesrečniki, ki se popolnoma razumemo, ker nas je doletela enaka usoda, združimo v poseben klub. Člani morejo postati samo tisti, ki so si že skušali vzeti življenje s kroglo, vrvi, britvijo, strupom, utopenjem ali kakorkoli. Bogataši, ki so se hoteli uničiti radi dolgočasje, naj sedaj prirejajo gostije in veselice za bednejše člane kluba, reveži pa, ki so zadovoljni, naj dajo svojo srajco bogatašem, da bodo še ti zadovoljni in ozdravljeni, kakor pripoveduje pravljica. Posebna dolžnost članov je pripovedovati zgodbo svojega življenja in vzroke, ki so ga privedli do obupa. Najstrožje pa je prepovedano članom v bodoče izvršiti samomor.

Posebnosti angleških časopisov

Da Slovenci nismo posebno številni narod, kažejo n. pr. tudi naklade naših časopisov v primeri z onimi, ki jih dosegajo listi pri večjih narodih. Skoro neverjetno se nam zdi, da Angleži toliko bero. Naklade teh angleških časopisov pa so se v zadnjem času še precej dvignile. Osem najvažnejših tamkajšnjih dnevnikov, ki jih bero ne samo po mestih, pač pa so razširjeni tudi po deželi, dosega 10 milijonov dnevne naklade. Gre pa tu samo za stalne naročnike teh listov. Tem pa se jih pridruži še 1.800.000, ki so naročeni na tri londonske večerne izdaje, dalje 13 milijonov čitatelev, ki prejemajo redno nedeljske povečane izdaje ter na sto tisoče onih, ki redno kupujejo najrazličnejše druge časopise, namenjene bolj za požežsko prebivalstvo. Pri vsem tem pa nismo niti omenili raznih strokovnih časopisov in revij, ki izhajajo ali tedensko, mesečno ali vsakega pol leta.

Vsak hoče imeti svoj časopis

Da angleški časopisi izhajajo v tako ogromnih nakladah, bi se dalo razložiti tudi s tem, da Anglež le takrat, kadar je res sila, bere tak časopis, ki ga je imel prej že kdo drug v rokah. Vsak hoče imeti svojega. Na Angleškem ravno tako nimajo navade, da bi brali časopise in revije po kavarnah. Tudi v angleških kolonijah ne. Da bi kdo bral časopis, ki je prej romal že skozi druge roke, velja za nekaj, kar se za Angleža ne spodobi. Imajo pa Angleži še druga navado, ki se nam Slovincem zdi še posebno čudna, namreč, da tam bere vsak redno vsaj dva ali tri časopise različnih političnih tokov. Angleža enako zanima to, kar pravi vlada, ali pa opozicija. Včasih dajejo prav tudi takšnemu pisanju, ki bi kje drugod ne vzbudilo samo največjega začudenja, pač pa celo srdito ogorčenje. Vsaj tako pravijo, da so Angleži veliki demokrati in zelo strpni ljudje, ki se upirajo navadno le tedaj, kadar kdo prekrši njihovo slavno, nam včasih celo smešno tradicijo.

Če so se tako pomnožile naklade raznih angleških časopisov, tudi ni prav nič čudnega, da se je ogromno povečalo tudi število vsega uslužbenstva, ki sodeluje po uredništvih, upravah, propagandi in odpravi časopisov. Leta 1921. je bilo teh okoli 50 tisoč, deset let pozneje, leta 1931 pa je njihovo število naraslo že na 80 tisoč. Brez dvoma se je to uslužbenstvo od leta 1931 do danes še veliko bolj pomnožilo. Če računamo dohodke, ki jih prinaša časopisna industrija, gotovo ne bomo dobili nič manjšo vsoto, kakor ji Angliji prinese n. pr. volnena industrija. Zato je tudi razumljivo, da je

časopisje bolj pridobitni posel

kot pa kaj drugega, seveda od strani tiskarnarjev. Tisk je eden najmočnejših stebrov angleške demokracije. Angleški narod gleda na svobodo tiska, čeprav tudi ni čisto popolna, prav s takšnim ponosom in odločnostjo, kakor brani svoje parlamentarne ustanove, pravico, da si svobodno izbira svoje zastopnike ter da svobodno govori, se zbira

na posvetovanja in politične shode. Ni mogoče niti misliti, da bi tam prišlo v mirnem času kdaj do kakšne omejitve te tiskovne svobode. Po angleškem mnenju je svoboda tiska porok, da ne pride do usodnih presenečenj ali takorekoč do socialnih eksplozij.

Nezanimivo n. pr. tudi to ni, da na Angleškem

ni govora o kakšnem „vladnem organu“

kakor na evropski celine imenujemo liste, ki podpirajo vlado. Čeprav je znano, da vladajo med ministrom Edenom in časopisom Daily Telegraph, ali med Chamberlainom in listom »Yorkshire Post« precej tesni stiki in če n. pr. ta ali oni list v resnici kdaj podpira vladne težnje, vendar si vsi časopisi pridržijo vedno popolno svobodo, da zavamejo to ali ono stališče. »Times« hoče biti časopis, ki varuje nacionalne interese — seveda ne tako, kakor to besedo razumemo pri nas. Napadno bi tudi bilo, da bi demokratični tisk kratkoma smatrali za isto, kar je javno mnenje. Različno usmerjeni časopisi omogočajo ustvarjati v čitatelju kritično presojanje enih in drugih. To dokazuje najboljši primer iz leta 1923, ko je zmagala delavska stranka, kljub temu, da jo je podpiral le manj znani časopis in se boril proti veliki množici najodličnejših angleških »meščanskih« listov. Drug primer je n. pr. zmaga Roosevelta v Ameriki, čeprav je proti njemu časopisi magnat Hearst kar bruhal najrazličnejše dnevnike celo v več izdajah. Poleg vsega tega pa se ne sme pozabiti, da angleško časopisje v veliki meri tudi pripomore k ustvarjanju javnega mnenja.

Cenzor - kazenski paragraf

Časopisna cenzura je spet nova stvar. Na Angleškem le cenzure ni. S tem pa se ne pravi, da vlada tam popolna tiskovna svoboda brez vsakih omejitev. Razume, da je že z zakonom preskrbljeno za to, da se po časopisju ne onečašča stare angleške šege ni navade. Se bolj pa omejuje popolno tiskovno svobodo zakon, ki kaznuje pregrebo obrekovanje in klevetanje. Seveda je težko reči, kdaj človek že zagreši nad kom kleveto ali kaj podobnega. Zakon kaznuje tistega, ki o kakšni osebi zapiše kaj takšnega, da je pred javnostjo osmešena, zaničevana, ali pa da trpi v svojem poklicu kako škodo. Mnogo drugače tudi Angleži ne sodijo, kakor mi! Kdaj je kakšno pisanje v časopisju kaznivo po tem zakonu, to odloči sodnik. Kaznovan pa ni v tem primeru samo pisec onega članka, pač pa tudi glavni urednik, izdajatelj in tiskarnar. Razumljivo je, da se časopisi raje izogibajo takšnega pisanja, kakor pa bi se po nepotrebnem zapletali neprestano v tožbe, kajli kazni so tudi precej visoke. Zgodilo se je že tudi to, da so n. pr. ameriški časopisi besno napadli te ali one angleške vodilne politike, na Angleškem pa takšna poročila niso nikjer zagledala belega dne. Vse to ravno zaradi omenjenega zakona, ki ni dosti manj učinkovit kot prava cenzura.

Neguš v denarni stiski ali dolga pravda

Kakor je razvidno iz sodnih obravnav v Parizu in Londonu zaradi izplačila nekkih delnic bivšemu abesinskemu cesarju, se Anglija in Francija še do sedaj nista uradno izrekli, kdo je prav za prav postavljen vladar Abesinije: neguš Haile Selasije ali Italija. Tudi Zveza narodov še ni ničesar odločila.

Neguš bi namreč rad prišel do denarja, pa je hotel prodati nekaj svojih 8000 delnic, ki jih je odnesel s seboj v izgnanstvo in ki so bile naslovljene na »etiopsko vlado«. Toda kdo je »etiopska vlada«? Neguš pravi: jaz; Italija pa proglasa sebe, ter je zato bankam prepovedala izplačati kakršnokoli vsoto na ime »etiopske vlade«.

Po daljšem brezuspešnem iskanju pravice na vseh najvažnejših sodiščih, je neguš izročil svojo zadevo nekemu pariškemu advokatu. Še prej pa je hotel izterjati denar za neke druge delnice v Londonu, kjer je naletel na iste težave: italijanski zastopniki družbe onih delnic so trdili, da nima nobene pravice do njih, ker ni več on »etiopska vlada«.

Pariški in londonski sodnik sta morala seveda vprašati svoje vlade, kdo je po njihovem mnenju pravi lastnik neguševih delnic, tako da sedaj navadna pravna zadeva nenadoma postane velike diplomatske važnosti, če ni vse skupaj le negušov pretkan način, da bi zvedel uradno mnenje dveh velesil glede zasedbe Abesinije.

Neizprosni boj proti Judom

Nemški protijudovski časopis »Sturmer« je pred kratkim silovito napadal župana nekega manjšega nemškega mesta, ker je nekemu Judu prodal kravo.

Notranje ministrstvo je bilo istega mnenja kot časopis oziroma njegov vodja Streicher. Poslalo je županu okrožnico, v kateri pravi, da se župan arijskega (pristno nemškega) rodu, ki prodaja trgovcu judovskega rodu kravo kakršnegakoli rodu, pregreši zoper vse svoje dolžnosti ter ni več vreden svoje županske časti. Zato ga ministrstvo odstavlja. Kajti dolžnost vsakega uradnika v 3. Reichu je, da nima popolnoma nobenih trgovskih odnošajev z ljudmi judovskega pokolenja, tudi v svojem zasebnem življenju ne. Ta postava sicer še ni napisana, vendar pa bi jo moral vsak zaveden Nемец nagnosko poznati.

V podstrešni sobi je stanoval starejši dijak, ki je zjutraj rad precej dolgo ležal. Nekega jutra pa pride že ob šestih v kuhinjo k gospodinjji in jo prosi za kozarec vode. Čez nekaj minut se že vrne s kozarcem in vljudno zahteva še en kozarec vode; pa še tretjič pride po vodo. Gospodinja ga zaskrbeno pogleda in vpraša, če je morda bolan. Dijak pa malomarno zazdeha in pravi: »O ne! Meni ni nič, ampak moja soba je v ognju!«

„Filmske težave“

V enem najlepših in največjih londonskih kinogledališč so kazali film »Prekomorske težave«. Med gledalci je bila tudi visoka angleška gospa lady Fairhaven (lejdi Férhén), katere ime so igralci v filmu slučajno večkrat izgovarjali. Učaljena gospa je zahtevala, da se film takoj prekine in sploh umakne iz nadaljnjega prometa.

Lady Fairhaven je hči nekega ameriškega petrolejskega mogotnika, pa se je leta 1896 omožila z nekim navadnim angleškim pustolovcem, ki se je med svetovno vojno tako odlikoval s svojo predrznostjo, da je dosegel angleški plemiški naslov. Tako je gotovo precej omejena gospa postala »lady« in je sedaj porabila priliko, da se izkaže pred svetom s tem, da je filmsko družbo tožila zaradi žaljenja časti, dasi je jasno, da je njeno ime prišlo v film popolnoma slučajno.

Bodo pač morali tudi proizvajalci filmov po zgledu angleških književnikov pri vsakem filmu izrecno pripomniti, da so vsa imena v filmu izmišljena in se že naprej opravičiti za morebitno soglasanje imen z imeni kakih živčih osebnosti.

Oglašujte v Slov. domu!

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

47

Vickers je premišljal: njih je bilo šestdeset, sovražnika pa okoli sto... Lahko se ga bodo ubranili! Ko bodo njegovi ljudje začeli streljati v zrak drug za drugim vzdolž razširjene bojne črte, bodo Indijci zatrdno udrli v beg, prepričani, da jih je manj kakor Vickersovih ljudi. Najbrž pa imajo samo nalogo izzivati boj... po naročilu Surat kana, da bi ta imel razlog za napad na Chukoti.

Vickers je v naglici še enkrat opomnil vojake, naj streljajo smo v zrak.

Zdaj so iz daljave že slišali bojni krik Indijcev, topot konj in rjovenje.

Vickers je čakal brez diha. Ležal je v pesku in znoj se mu je cedil z razgretega čela. Samo še nekaj sekund, pa bo videl, ali mu bo načrt uspel!

»Tu so!« je vzkliknil Pearson, ki je ležal ob njem. Njegovo mlado lice je sijalo od nekakega divjega zadovoljstva in pričakovanja.

»Pomirite se! Ne smemo streljati nanje!«

Kakih dvesto metrov dalje se je dvigala druga višina. Na njej so se zdaj pokazali indijski jezdec.

»Ogenj!« je jeknil Vickersov glas. Tisti trenutek je udarila salva.

Takoj nato je prišlo drugo povelje:

»Ogenj posamič!«

V dolgem nizu so Vickersovi ljudje, oddaljeni nekaj metrov drug od drugega, začeli streljati v zrak.

Sovražnik se je ustavil.

Beli konjeniki so začeli streljanje vračati.

Streljanje je trajalo samo nekaj sekund. Sovražnik se ni nadejal, da bo naletel na tako veliko četo. Videti je bilo, da so

Indijci neodločni. Slišati je bilo nekaj vzklikov, kakor da se med sabo dogovarjajo.

To so bili usodni trenutki.

Po Vickersovi glavi so strelovito švigali različni sklepi. Toda samo za trenutek se je obotavljal, ali naj začne streljati na sovražnika zares, če bodo Indijci napadli, ali naj...

In odločil se je:

»Vsi na konje in naravnost naprej!« je zagrmel njegov glas. Ko so Indijci še premišljali, kaj se godi, so Angleži na mah prenehali streljati in so izginili. Vickersovi ljudje so zasedali konje.

»Kopje v roko!« je spet zadonel poveljnikov glas.

»Naprej! Hura! Huraaaa!«...

»Hura!«

Zadonel je bojni klic hrabre čete in preden se je sovražnik znašel, so Vickersovi konjeniki drveli po obronku navzdol in naprej na drugo vzpetino.

Za trenutek se je med onimi belimi konjeniki pokazala zmeda. Zaslišali so se besni kriki, potem pa so Indijci izginili, kakor da jih je požrla zemlja. Sovražnik jo je ubral v divji beg...

Ko je Vickers s svojimi dospel na drugo vzpetino, kjer je še trenutek prej stal sovražnik, je videl, kako so Indijci bežali, ne da bi se ozrli.

»Stoj!«

Konjeniki so se ustavili.

Vickers je zmagal! Položaj je bil kočljiv. Toda zdaj je sovražnik bežal, ne da bi bil kdo pretil samo kapljo krvi.

Randall je pridrvel do Vickersa.

»Ali ne gremo za njimi?«

»Ne!« je zavpil Vickers. »Prednja straža, dalje!«

»Polažoma naprej! Preiskujte okolico!... Znamenja kakor prej!...«

In onih deset domačih vojakov je z angleškim narednikom na čelu odjezdilo z brega.

»Za vraga! Kaj res ne pojdemo za njim?«

Randall se je čudil in na obrazu se mu je kazalo veliko razočaranje.

Foto Warner Bros

Pred očmi mu je vzraslo mogočno zidovje Chukotija.